

Nyílt levél Szeged város Polgármesteréhez.

Az az újabb terv, mely Szeged város értelmiségének zömét alkotó tisztviselők ellen készül, arra készítt minket, hogy Önhez, mint nemesen ezen város első polgárához, hanem mint a város első tisztviselő polgárához is forduljunk. Ugyanis Almássy színigazgató ur a színházi jegyek fölemelése után 3 hónapra azok újabb fölemelését kéri, miáltal ezentúl csak a hadseregszállítók, továbbá a tisztviselők bőrén meghízott kofák élvezhetnek Almássy kulturáját, ellenben a tisztviselőket a háboru alatt a színházba való járástól oly módon kívánják leszoktatni, hogy még béke-időben se jusson eszükbe a színház. Minden nagyobb városban, pedig mindenütt kisebb színházak vannak, elősegítik a tisztviselőket abban, hogy a kulturát szolgálhassák és hogy ők, akik a háboru alatt a legnagyobb áldozatokat hozták és minden tekintetben legtöbbet nélkülöztek, a kultura templomából se száműzetessenek egészen. És mi történik itt? Mikor a tisztviselő már semmihez se juthat, akkor Almássy ur egy előkelő gesztussal azt kiáltja feljűk: „Ide se teszed be a lábadat”. Ő nem fog áldozatot hozni, ő nem veszi tudomásul, hogy háboru van, sőt a színészeket is belesodorja a mozgalomba.

Ezért fordulunk a város első tisztviselőjéhez, hogy védje meg a tisztviselőket, mert ez az újabb áremelés *kizáróan minket sújt*, ezt az emelést megfizetni nem tudjuk. Kérjük, hogy szorítsa az igazgatót arra, hogy ő is hozzon áldozatot, ne erőszakolja magának egy nagy bankigazgató jövedelmét, hanem inkább törekedjék arra, hogy színháza a kultura igazi temploma legyen, ahova áldozni mindenki, még a szegény tisztviselő is beléphessen és ahol a színészek is ne csak az anyagiak felett lamentáljanak, mikor ők is ugyis nem megvetendő jövedelmeket élveznek. Produkáljanak Szeged intelligens közönségének megfelelő előadásokat, mert ma a hozzáértő közhangulat a jelenlegi előadásokról az, hogy ilyen gyenge és nivótlan előadások Szegeden még nem voltak. Vagy talán az lett az elv: drága pénzen rosszabbat?

Ebben a színházban kiveszett a fegyelem. Egyes színészek, még a tehetségesebbek közül is megengedik maguknak azt, hogy pl. egy Shakespeare-darabban nem annyira az előadások pontos menetére gondolnak, mint inkább a páholyokkal koketálnak.

Talán ezért kell többet fizetnünk?

Tehát a város polgármesteréhez fordulunk, ne engedje meg, hogy a tisztviselőkre, kik más városokban a kulturintézményekben 30—40 százalékos mérsékléseket élveznek, újabb teher rakassék, mert ha már annyira ki vagyunk uzsorázva, hogy itt a paprika-termelés központjában a hustalan és burgonyanélküli paprikához nekünk paprika sem jut, mert megfizetni nem bírjuk és ott a tej-jel-mézzel folyó kánaánban, ha már nagyos is nélkülözzük a csak hadiszállítóknak kijáró kellő testi táplálékot, legalább nyújtson módot arra, hogy néhanapján nekünk, tisztviselőknak, kiknek zöme jelenleg a személyzeti hiány miatt kétszeres munkát is végezzünk, egy kis szellemi táplálék jusson és éppen előlünk, akik itt kulturmissziót is végezzünk, el ne zárják a város színházának kapuit, amelyekben a színészeknek is illik a színigazgatóval egyetemben némi csekély áldozatot hozni.

Számos szegedi köztisztviselő.

Ehhez a levélhez csak azt kívánjuk megjegyezni, hogy egyik szegedi főtisztviselőtől kaptuk. A színházi helyárák ügyében egyébként vasárnap délelőtt ülést tartott a színügyi bizottság, amelynek tagjai a helyár emelést illetőleg nem voltak egy véleményen. Végül is a következő javaslat nyert többséget: I. emeleti páholy 17, II. emeleti 11, diszpáholy I. sor 5, II. sor 450, zsöllye 5, földszinti kör-szék az első hét sorban 420, a következő so-

rokban 360 és 3 korona. Ugy ezeknél, valamint a többi helyek árainál 20 százalékos az emelés, amelyet két évre drágasági segély címen kapnának a színészek, minthogy Almássy igazgató — az első évben — fölhívásra lemondott róla. Wimmer Fülöp mindjárt az ülés megnyitása után tiltakozott az ellen, hogy zárt üléseket tartson a bizottság. Dr. Gaál Endre bemutatta a szabályrendeletet, amely így rendelkezik. Erre az a vélemény jutott kifejezésre, hogy ez a posszus így félreértés és tévedés folytán kerülhetett csak a szabályrendeletbe, a bizottság nyilvánosan kíván tanácskozni. (A szabályrendeletet egy hónap előtt kelt közgyűlési határozat értelmében már módosítani kellett volna. Szerk.) Végül a társulat összeállításáról és működéséről hangzott el — részben elismerő, részben lesújtó — kritika.

Mélyen tisztelt Szerkesztő ur! Három rövid megjegyzést engedjen meg vasárnapi válaszmhoz fűzött kommentárjukhoz.

1-ször. Az én könyveim 789—912. szám alatt *közjegyzőileg hitelesítve vannak* dr. Jedlicska Béla kir. közjegyző ur által. A kon-

zorcium összes könyveit és számadásait a két bizalmi férfi aláírásai — tételenként történnek — hitelesítik.

2-szor. Az államsegélyből — szabályzataink értelmében — nem részesülhettem és nem is részesültem, a mint ez a könyvekből világosan kitűnik.

3-szor. A főszámvevő urtól a tanács az idei várható részesedésem kérdezte — s azt becsülte 32—36 ezer koronára — ha a színház állandóan így megy. Hogy tavaly 26 ezer koronára volt, azt bárki megállapíthatja a könyvekből. Ön a *tavalyi részesedést* kérdezte, arra kapott választ, a tanács az idei várható — s főszámvevő ur arra felelt. Mély tisztelettel: Almássy Endre.

Erre a levélre csak a következőket: Az igazgató ur könyvei — mi is úgy tudjuk — hitelesített könyvek. A Konzorcium könyvei nincsenek hitelesítve, ezt elismeri az igazgató is és mi ezekről beszéltünk. Tanuk előtt mondta a konzorcium egyik tagja, hogy az igazgató az államsegélyből is részesül. Mind-ez egyébként detail-kérdés, röviden is csak azért foglalkoztunk velük, mert talán tulságos előzékenységgel és lelkiismeretességgel magyarázott regárából helyet kívántunk adni, az igazgató mai sorainak is.

A szegedi feministák választójogi gyűlése.

— Üdvözlétek az orosz forradalom asszonyait. —

(Saját tudósítónktól.) A Feministák Szegedi Egyesülete vasárnap délelőtt 11 órakor választmányi gyűlést rendezett a városháza közgyűlési termében a nők választói jogáról. A feminista eszmék örvendetes térhódításáról tett bizonyosságot az a körülmény, hogy ebből az alkalomból nagyszámu és előkelő közönség töltötte meg zsufolásig a közgyűlési termet. Az előadások magas színvonalon mozogtak és a hallgatóság körében általános tetszést keltettek. A gyűlésről az alábbiakban számolunk be:

Dr. Turesányi Imréné elnöki megnyitójában kifejtette, hogy a magyar nőmozgalom a korszakalkotó demokratikus választójogi reformmal munkájának egy mérföldkövéhez ért, amely azonban még nem végső cél, mert a reform köztudomás szerint nem hozza meg a nők általános aktív és passzív választójogát, amely ellen erőlyesen állást foglalnak a feministák.

Dr. Papp Róbert széles perspektíváját tárta fel a jövő társadalom képének. Ha nők is résztvehetnek az ország ügyeinek intézésében. A nő eddigi passzivitását megtörte a háboru, amely kikényszerítette az életbe s amelyben ma a munkájuk jogán követelhetik az őket megillető társadalmi és politikai helyzetet. A nőkön mulik ma már. akaratukon, erőlyes céltudatosságukon. hogy ezen politikai és társadalmi felszabadulásuk bekövetkezzék.

Berger Vilma a dolgozó nőkhöz szól, az elnyomott milliókhoz, akik nyugalmat nem ismerv robotolnak az életért, a nvomorult, szürke, örömtelen megéllhetésért. Felhívja őket, hogy csatlakozzanak, erősítsék szolidaritással a jogot követelő nők táborát.

Móra Ferenc azzal kezdte, hogy bár nem politikus és nem is szereti a politikai mozgalmak mai formáját, a nők jogaiért mégis sikra száll, mert ennek a kérdésnek fontossága messze tulszárnyalja a napi politika aktualitásait. Színes hasonlatokkal, jellemző példákkal és a tudás erős fegyverzetével bizonygatta, hogy mennvire szükséges a nők társadalmának bevonása a rekonstruáló munkába, mely az emberiségre vár. Kifejtette, hogy mindazok az ellenvetések, a

melyeket a nők teljes politikai egyenjogósítása ellen támasztanak, már teljes cáfolatot nyertek ebben a világtörténelmi nagy összeomlásban.

Dr. Dienes Valéria, a központi kiküldötte gyönyörű ornamentikával felépített beszédében domborította ki, hogy a nőknek épen asszonyiságuk érzése az, amely gvakran elhomályosítja logikájukat, de predesztinálja őket arra, hogy az állam ügyeiben a tisztán rideg logikával és ésszel dolgozó férfit ki-egészítsék. Egyik nem sem képezhet egyedül egy tökéletes embert, mert a kétféle léleknek ki kell egyenlítődni. A csak férfi uralom ugyanolyan csödhöz vezetett, mint amilyenre vezetne a tisztán női uralom. A női szavazatok árán mandátumhoz jutott férfi-képviselő sohasem fogja a nők által inkább megérezett szempontokat úgy érvénvre juttatni, mint az a képviselő, aki maga is nő. Még ha akarná tenni, akkor sem tudia. Más a szellemi beállítása, mások az erkölcsi meggyőződése, más a világnézete, más tetőtől-talpig, nem akarhat egyet az asszonnyal. Az asszony akarja a családi élet tisztaságát, a gyermek mindennek fölött való védelmét és kultuszát, az anyaság tiszteletét és ápolását, minden erőszak megszüntetését, egyéni, társadalmi és nemzetközi békét. A férfi könnyen üt rést a családi tisztaságon futó szórakozások kedvéért, csak másodsorban értékeli a gyermeket, hajlandó emberanvagot költeni kétes célokért, megmosolvgia az anyaságot és természetesnek érzi az ököliogot és a hadiállapotot. Ezer fiziológiai és lélektani okból más, mint az asszony, döntő pillanatokban sohasem fog asszonyakaratókat képviselni.

Dr. Erdélyi Jenőné, a Feministák Egyesületének titkára terjesztette elő ezután a következő határozati javaslatot:

A Feministák Szegedi Egyesülete 1917. november 11-én megtartott választójogi értekezleten megjelentek egyfelől örömmel veszik tudomásul, hogy a kormány megalkotni készül a választójognak olyan demokratikus reformját, mely nélkülözhetetlennek tartja a nőnek politikai érvényesülését, másrészt azonban aggályuknak adnak kifejezést, hogy az aktív választójog kiterjesztése bizonyos cenzusokhoz lesz kötve, a passzív választójogot nyílt kérdésnek tekinti s a döntést a